

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

Draghili.blog.ir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اخلاق اسلامی

جلسه دوازدهم

فضیلت های اخلاقی اجتماعی (۵)

یادآوری جلسات گذشته

❖ اهمیت فضائل اخلاقی اجتماعی

➤ احسان

➤ عدالت

➤ امر به معروف و نهی از منکر

➤ اصلاح میان مردم

➤ عفت

▪ سخنان نیکو گفتن

- یکی از ویژگی‌های انسان که او را از دیگر موجودات متمایز کرده و بر آنها برتری داده توانایی سخن گفتن است تا از آن برای بیان مقاصد و رفع نیازهای خود یاری بگیرد.
- خداوند در قرآن معیاری برای تشخیص سخن نیک از بد بیان کرده است:
«يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا (احزاب / ۷۰)»
ای کسانی که ایمان آورده اید از خدا پروا دارید و سخنی استوار گوید. «

جلسه دوازدهم * فضیلت‌ها و اخلاق اجتماع (۵)

- علامه طباطبایی درباره این آیه می فرماید: «سدید از سداد به معنای درستی و راه یافتگی است. پس قول سدید آن است که:
 - ✓ اولاً مطابق با واقع است؛
 - ✓ ثانیاً بیهوده نیست
 - ✓ ثالثاً پیامد نامناسب ندارد.
- بر پایه این آیه، سخن نیک، سخن راستی است که نه بیهوده است و نه پیامدی منفی در پی دارد.

جلسه دوازدهم * فضیلت‌ها و اخلاق اجتماع (۵)

- امام باقر (ع) نیز در تفسیر آیه «و قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا» می‌فرماید: «بهترین سخنی را که دوست دارید به شما بگویند، به مردم بگویید.
- **راه نیکو سخن گفتن:** مهمترین و کارآمدترین شیوه برای مهار زبان آن است که پیش از سخن گفتن باید درباره آن اندیشید تا روشن شود آیا سخن مورد نظر نیکوست، یا آنکه پیامد زیانباری دارد.

جلسه دوازدهم * فضیلت‌ها و اخلاق اجتماعیه (۵)

▪ عفو و گذشت

▪ عفو و گذشت یکی از مکارم اخلاقی است که در منابع دینی به آن بسیار سفارش شده است.

▪ عفو به معنای بخشیدن خطای خطاکار و تنبیه نکردن او و معادل گذشت کردن در زبان فارسی است.

امام علی علیہ السلام:

گذشت ز نور قدرت است.

غرر الحکم: ۷۳

جلسه دوازدهم * فضیلت‌ها و اخلاق اجتماعیه (۵)

آثار عفو و گذشت:

- اجر و پاداش الهی
- از میان رفتن کینه‌ها
- عزت و سرافرازی
- طول عمر
- جذب مردم و اصلاح آنان
- جلب حمایت مردم

جلسه دوازدهم * فضیلت‌ها و اخلاق اجتماع (۵)

خاستگاه عفو و گذشت:

- امام (ع) در نامه ای به مالک اشتر، منشأ عفو و گذشت را دو چیز می داند:
- مردم یا برادران دینی یکدیگرند یا همنوع و همین اقتضا دارد تا جایی که ممکن است از خطاهای یکدیگر چشم پوشند.
- انسان همواره در معرض لغزش و خطاست. به همان سان که خداوند از خطاهای ما می گذرد، بندگان او نیز باید از خطاهای یکدیگر درگذرند.

